

H. L. Heijkoop

Místo shromažďování pro věřící

© 2005

GBV-DILLENBURG

Eiershäuser Str. 54

357 13 Eschenburg · Germany

www.gbv-dillenburg.org

Rozšiřování:

ŠÍŘENÍ PÍSMĚ SVATÉHO

Spolek pro šíření křesťanské vzdělávací literatury

Nabočany 19, 538 62 Hrochův Týnec

e-mail: sirenipismasv@atlas.cz

OBSAH

ÚVOD.	4
NÁROD IZRAELSKÝ NA POUŠTI.....	5
LID IZRAELSKÝ V KANÁNU.....	8
PO BABYLONSKÉM ZAJETÍ.	11
SHROMAŽĐOVÁNÍ KE JMÉNU JEŽÍŠOVU.	16
VELEBENÍ V DUCHU A V PRAVDĚ.	20
SHROMAŽĐOVÁNÍ V DOBÁCH ÚPADKU A ODPADNUTÍ..	23

ÚVOD.

Mnozí křesťané nechápou, co je úkolem věřících na zemi. Mají za to, že je všechno v pořádku, když hříšník přišel k Bohu s vyznáním své viny a když potom ví, že jeho hříchy jsou mu na základě díla smíření Pána Ježíše odpuštěny.

Co se týče Evangelia, řídí se cele dle Božího slova. Protože ale mají malý zájem o svůj život po obrácení, nemyslí na to, že také pro ten je Bible naším jediným ukazatelem.

Stejně jako ve všech věcech, i tu nás Písmo Svaté při bedlivém čtení učí, co jest správné.

V 1.Tessalonickým 1,9 je nám řečeno: „*a kterak jste se obrátili k Bohu od model, abyste sloužili Bohu živému a pravému.*“ Nejprve jde o obrácení, neboť přirozený člověk nemůže sloužit Bohu (Římanům 3,10-12). Potom ale následuje služba Bohu! Nikoli obrácení je tedy cíl Boží s člověkem, ale obrácení je nezbytným prostředkem k dosažení cíle: totiž „*sloužit živému a pravému Bohu*“.

Tak nalézáme také v Ep. Římanům, když nám v prvních jedenácti kapitolách byla přesně popsána cesta, na niž se hříšník smí blížit k Bohu, v kap.12,1, že naše rozumná služba je, abychom vydávali svá těla *v oběť živou, svatou, Bohu libou*. A v 2.verši jsme napomínání, abychom zkusili, *jaká by byla vůle Boží dobrá, libá a dokonalá*.

Neměly by být rozdíly v názorech, že „**vůle Boží**“ je obsažena jediné v „**Božím slově**“ a my tedy musíme Boží slovo studovat, chceme-li vědět, jak máme sloužit „*živému a pravému Bohu*“ podle Jeho vůle. Žalmista říká v Žalmu 119,105.99: „*Svíce nohám mým jest slovo tvé a světlo stezce mé*“ a „*nade všechny své učitele rozumnější jsem učiněn, neboť svědectví tvá jsou má přemýšlování.*“

Když myslíme na službu Bohu, musíme se nejdříve zabývat místem shromažďování věřících, neboť tam přicházejí společně do přímého spojení s Bohem. Při službě velebení, v níž Mu přinášejí dík za to, co On učinil. V modlitební hodině, kdy Ho prosí za to, co potřebují. Ve službě Slova, kdy On k nim přichází, aby je vyučoval. Při všech těchto shromažďováních chce On být uprostřed nich. (Porovnej: 1.Korinským 14,25: „*A tak tajnosti srdce jeho zjeveny budou a padna na tvář, klaněti se bude Bohu, vyznáváje, že jistě Bůh jest mezi*

vámi“; Ev. Matouše 18,20: „*Neboť kdekoli shromáždění budou dva neb tři ve jménu mém, tu jsem já uprostřed nich*“).

V Bibli zaujímají pokyny ohledně shromažďování důležité místo, a to jak ve Starém, tak i v Novém zákoně. Jak mnoho je například mluveno ve 2. a 3. Knize Mojžíšově o stánku úmluvy a službě v něm konané. A v Novém zákoně máme hned za Listem Římanům, který rozvíjí učení o spasení, nejprve oba Listy Korintským, které obsahují Boží zásady shromažďování věřících.

Udivuje proto, že nikde není tolik rozdílných mínění, jako právě v tomto bodě. Jeden myslí, že se musí shromažďovat jenom s takovými, kdo o některé části pravdy nebo o některých částech smýšlí přesně jako on. Druhý si zase myslí, že se má shromažďovat s těmi, kdo společně tvoří nějakou státní církev. Třetí myslí, že musí zůstat tam, kde byl obrácen, zatímco čtvrtý míní, že musí chodit tam, kde se mu podle jeho úsudku dostane největšího požehnání. Mluví snad Boží slovo o této věci tak neurčitě? Nebo snad v této věci nejsou žádné přesné směrnice? Chtějme to společně prozkoumat a považme přitom, že „*poslouchati jest lépe než obětovati*“ (1.Samuelova 15,22).

NÁROD IZRAELSKÝ NA POUŠTI.

Nejprve učiňme poznámku o tom, jakou mají pro nás cenu pokyny Starého zákona. Ve 2.Timoteovi 3,16 stojí, že „*všeliké Písmo od Boha jest vdechnuté a užitečné k učení, k trestání, k napravování, k vyučování v spravedlnosti*“ (dle elberfeld. textu). V 1.Korintským 10,11 je nám řečeno, že všechny věci, s nimiž se Izraelští setkali na poušti, se jim staly jako předobraz a jsou k varování pro nás. A konečně v Židům 9,23 je nám sděleno, že viditelné věci ve Starém zákoně jsou příklady nebeských, duchovních věcí, o nichž mluví Nový zákon. Ve Starém zákoně nalézáme tedy vyjádřeny Boží myšlenky o nebeských věcech, podané na viditelných obrazech. Tak třeba jsou ve Starém zákoně oběti předobrazem Osoby a díla Pána Ježíše a stánek úmluvy a chrám, dům Boží na zemi, našemu zraku uvádí viditelné ukázání duchovního domu Božího, o němž mluví Nový zákon (1.Petra 2,5; Efezským 2,20-22 a 1.Korintským 3,16). Tak nám také apoštol Pavel ukazuje v 1.Korintským 9,9 a 10, že i ty nejjednodušší

předpisy hmotného rázu mají duchovní význam. Uvažujme proto o Starém zákoně v takovém světle.

V 1.Mojžíšově se o shromažďování věřících nemluví. Vidíme tam vždy jen jednu jednotlivou osobu, která slouží Bohu sama a je obklopena lidmi, kteří jsou bezbožní. Ale je pozoruhodné, že jakmile si Bůh začíná oddělovat jeden národ pro Sebe, naznačuje, že chce bydlet uprostřed Svého lidu a že tam se má k Němu Jeho lid blížit. Jakmile Abraham přichází do Kanaánu, vyzývá v Bethel (= dům Boží) jméno Hospodinovo. Boží Slovo zde používá jména Bethel, ačkoli se to místo tehdy ještě nazývalo Lúza a teprve po 162 letech bylo Jákobem pojmenováno Bethel. Odchod z Bethel přivodí pak hlad a útrapy, které brzy pomíjejí, jakmile se Abraham opět navrací do Bethel a k oltáři, který tam udělal.

V 1.Mojžíšově 28 se Bůh na témž místě zjevuje Jákobovi, když byl na cestě do Cháran. Tam se mají narodit jeho synové a tak je viděn už počátek národa. A Bůh mu v Bethel zaslibuje, že to má být velký národ. V 1.Mojžíšově 35 vidíme, že Bůh tam Jákoba znovu přivádí a tam se mu zjevuje.

Ale toto vše jsou jenom náznaky. Vlastní pojednání o tomto předmětu nalézáme od 19.kapitoly 2.Mojžíšovy dále. Mojžíš sice mluví před faraonem o obětech lidu, ale ty nemohly být obětovány v Egyptě. Nejprve musí být zabit velikonoční beránek (2.Mojžíšova 12), lid z Egypta vysvobozen a každé spojení s Egyptem musí být zrušeno (2.Mojžíšova 14). Ale když Bůh potom vyřkl, že Izrael je Jeho lid, pak On může bydlet uprostřed Svého lidu a mít místo tam, kde se lid shromažďuje a s Ním se tak setkává (2.Mojžíšova 25,8). A od 2.Mojžíšovy 25-40 nalézáme téměř výhradně jen naučení o stánku a službě, která v něm měla být konána.

Stánek je nazýván:

- příbytek (2.Mojžíšova 25,9)
- stánek úmluvy (2.Mojžíšova 29,42)
- stánek svědectví (4.Mojžíšova 17,7).

Tato jména udávají zřetelně význam. Byl to dům Boží - příbytek (2.Mojžíšova 25,8-9), místo, kde Bůh bydlel uprostřed Svého lidu. Ale v tom příbytku se také scházel lid s Bohem. A dále to bylo svě-

dectví Boží na zemi. Tu byl Bůh spatřován ve Své svatosti, ale též ve Své lásce a milosti.

K tomu místu museli přicházet všichni muži třikrát v roce a tam musely být přinášeny prvotiny (2.Mojžíšova 34,23 a 26). Tam byly přiváděny oběti (3.Mojžíšova 1-7) a tam také svěcení kněží (3.Mojžíšova 8-9). Ano, dokonce všechna zvířata, jež byla zabíjena, musela být nejprve přivedena tam (3.Mojžíšova 17,4).

Měla být pro kteréhokoli Izraelitu, jenž znal Boží slovo, nějaká pochybnost o místě shromažďování?

Jaká radost to musela být pro Boha, když měl lid, který Jeho ustanovení slyšel, a proto přišel s ochotným srdcem a s dobrovolným duchem, aby se těmi ustanoveními řídil (2.Mojžíšova 35). Bůh nežádal, nýbrž očekával radostnou oběť. A jakou nádhernou odpověď dal lid! Nikdo se nevymanil. Všichni přišli s ochotným srdcem, aby dali Bohu to nejlepší, co měli. Ženy dávaly své ozdoby a svá zrcadla (2.Mojžíšova 38,8). Muži své drahocenné látky, zlato a stříbro. Nebylo tu žádné sobectví, ani strach ze špatného jména u lidí; ani tužba po výhodném zisku je nemohla zdržet, aby nejednali podle Božích myšlenek. Ne každý mohl dát stejně. Mnohé ženy, které měly moudré srdce, mohly učinit více než druhé. Ale všichni přišli, aby s dobrovolným srdcem přinesli, co měli. Nepřipomíná nám to první dobu Církve, jak je popsána ve Skutcích 2,42 a 47)?

A jakou odpověď dala Boží dobrota na takovéto smýšlení? Jakmile byl stánek podle Božích myšlenek zřízen, přišel Bůh způsobem pro každého viditelným mezi Svůj lid, aby tam bydlel (2.Mojžíšova 40). A ze Svého přibýtku k nim mluvil a sděloval jim všechny Své slavné myšlenky.

Vyučoval je, jakým způsobem k Němu mohou přicházet a mít s Ním obecnství, budou-li z téže oběti jíst (3.Mojžíšova 3,11; 7,19). Dále, jak mají synové Aronovi držet stráž Pánu u vchodu do stánku úmluvy (3.Mojžíšova 8,35) a jak mohou pomoci při díle smíření (3.Mojžíšova 9,9). Jak každý může ostříhat svou čistotu (3.Mojžíšova 11) a jak ten, kdo se stal nečistým, se mohl opět stát čistým (3.Mojžíšova 12-15). Učil je o svátcích, které měli slavit (3.Mojžíšova 23) a dal jim přikázání, podle nichž nikdo nemohl ztratit natrvalo

své dědictví (3.Mojžíšova 25). Každému dal příslušné místo a službu uprostřed lidu, takže to byl jeden spořádaný celek, kde bylo všechno seřízeno (4.Mojžíšova 1 až 4). A jaké slavné věci jim zjevil ještě dále v sedmi týdnech mezi 2.Mojžíšovou 40,1 a 4.Mojžíšovou 10,11!

Avšak lid nezůstal dlouho v tomto dobrém stavu. Bůh si stěžuje v Proroctví Amosa proroka 5,25-26, že Mu na poušti neobětovali, nýbrž že nesli s sebou stánek Molochův. Zapomněli na ono jedno místo shromáždění a odcházeli na jiná místa, kde Bůh nebyl.

LID IZRAELSKÝ V KANÁNU.

V 5.Mojžíšově nalézáme nové pokyny. Lid po čtyřicetiletém putování pouští přišel k Jordánu, aby vstoupil do země zaslíbení. A Bůh jim dává směrnice, jak se tam mají chovat.

Rozdělení té knihy je každému čtenáři jasné. Prvních 11 kapitol je pohledem zpět na dějiny lidu a na Boží cesty s ním v milosti. Dvanáctou kapitolou začínají „*ustanovení a soudy*“ (5.Mojžíšova 4,14; 6,20), které v zemi museli zachovávat, zatímco 30.kapitola a další tvoří závěr, kde je národ prorocky viděn, jak kvůli své neposlušnosti je zase ze země vyhnán.

Jak už bylo řečeno, je v prvních jedenácti kapitolách učiněn pohled zpět na cestu pouští. Ale nejedná se jen o pouhé opakování toho, co nalézáme ve 2. a 4.Mojžíšově. Především je představeno, že je opatrovala Boží láska a věrnost a že všechny útrapy putování, ano, že celá devětatřicetiletá cesta tou „*velikou a hroznou pouští*“ (5.Mojžíšova 1,19; 4,15) byly jenom následkem jejich neposlušnosti. Kdyby bývali poslušni Božích rozkazů, byli by prošli pouští do země za 11 dní (5.Mojžíšova 1,2). Tento oddíl končí 11.kapitolou, kde je ještě jednou položen velký důraz na to, že jen úplná závislost na Bohu a poslušnost Jeho Slova je může udržet v požehnáních dědictví, která jim Bůh chtěl dát.

Když se takto jejich srdce stala ochotnými slyšet, představuje jim Bůh v 5.Mojžíšově 12 až 29 Svá ustanovení a soudy. A jako vždy, i zde je prvním bodem shromažďování lidu, aby sloužil Bohu. Lid měl přijít do země, kde všechno mluvilo o modloslužbě, to jest o službě démonům (1.Korinským 10,20). Lidské srdce je nakloněno

přizpůsobovat se svému okolí; vidíme to na pozdější historii lidu a stejně jasně, žel, také na dějinách křesťanství. Proto jim Bůh od začátku staví před oči, že služba Bohu je neslučitelná s modloslužbou, ať co do předmětu, tak co do způsobu provádění té služby. Jsou mnozí démoni a proto se pohané modlí na mnoha místech k mnohým bohům, na vysokých horách, na pahrbcích a pod každým stromem zeleným. Hlavní myšlenkou Starého zákona však je: PÁN (Hospodin), náš Bůh, je jediný PÁN (Hospodin) - 5.Mojžíšova 6,4. Znali Ho jako Boha - Stvořitele, Všemocného a jako Hospodina (Jehova = JSEM, KTERÝŽ JSEM). Proto může být jenom **jedno** místo velebení, a jen **jeden** způsob služby Bohu a **nemůže** být žádného souladu s modloslužbou. Na to je v 5.Mojžíšově 12,2-7 kladen tak velký důraz, ano v celé 12.kapitole a na mnohých jiných místech v následujících kapitolách.

Ten jediný Bůh, Stvořitel nebe a země, ten Všemohoucí, Hospodin, Bůh smlouvy s Izraelem, si pro Sebe vyhrazuje právo určit, kde a jak lid, bydlící v Jeho zemi, se k Němu může blížit. Proto shledáváme, že v této kapitole je šestkrát řeč o místě, které „*Hospodin by vyvolil*“, a dále ještě třikrát v 5.Mojžíšově 14; jednou v 15.kapitole, v 16.kap. opět šestkrát a v 17.kap. dvakrát, dále v 5.Mojžíšově 18, 26 a 31 ještě třikrát, celkem jedenadvacetkrát. Zda to nemá co působit mocným dojmem o Boží svrchovanosti, ale i o ceně, jakou On přikládá místu, kde se Jeho lid shromažďuje?

Bůh chce, aby Jeho lid byl prakticky jedno, tak jak On ho vidí jako jeden celek ve dvanácti chlebech předložení ve svatyni (3.Mojžíšova 24,5), ve dvou onyxových kamenech na nárameníku a ve dvanácti kamenech na náprsníku velekněžského roucha (2.Mojžíšova 28).

Tato praktická jednota je tvořena společným cílem, společným předmětem služby Bohu a jednotností v myšlenkách (viz 1.Korintským 1,10). Jméno našeho Boha má obdivuhodnou sjednocující moc. Satan to ví a nebojí se ničeho tolik jako této síly. Proto se stále usiluje tuto jednotu rušit. Mnozí věřící to nevidí. Bezbožný Jeroboám to viděl velice dobře. Věděl, že společná bohoslužba spojená se „**jménem Páně**“ by neodvolatelně zrušila rozdělení říše. Proto zavedl bo-

hoslužbu, která byla oddělena od místa, které Pán vyvolil, aby tam přebývalo Jeho jméno (1.Královská 12).

V 5.Mojžíšově 12 směřuje vše k tomu, aby byla posílena a uskutečněna praktická jednota lidu. Bůh znal bohatství dědictví, které chtěl Svému lidu dát, a očekával i přál si, aby lid z toho bohatství něco s vděčným srdcem přinesl Dárci zpět. Proto je tam jmenováno tak mnoho dobrovolných obětí. Jenom desátky a obětování všeho prvozeného byly povinné oběti. Bůh chce, aby vše, co je Mu zasvěceno, bylo s dobrovolným a poslušným srdcem přineseno na to místo, kde je On sám. Chce to jaksi osobně obdržet z jejich ruky a společně s nimi se z toho těšit. Jeden díl oběti byl určen Jemu jako Jeho „*pokrm*“ nebo „*chléb*“, jak to též může být přeloženo (3.Mojžíšova 3,11 a 16), zbytek pak pro Jeho lid s jejich syny, dcerami, sluhy a děvečkami a s levity, aby se veselili před obličejem Jeho (5.Mojžíšova 12,7.12.18).

Byla pro pozemský lid myslitelná nějaká slavnější služba než ta, která je nám zde představena? Avšak jenom pro taková srdce, v nichž přebývala láska k Bohu a která si proto cenila obecenství s Ním. Starší syn v Ev. Lukáše 15 nepřikládal žádný význam radosti obecenství se svým otcem. Chtěl se veselit se svými přáteli bez přítomnosti svého otce. To byla prakticky modloslužba. Jaký opak k Izaiáši 26,8, kde je řečeno: „...*ke jménu tvému a k rozpomínání se na tě patří žádost duše*“ a k 5.Mojžíšově 18,6, kde je mluveno o jednom levitovi, který by přišel „*s velikou žádostí duše své na místo, kteréž by vyvolil Hospodin*“.

Z následujících kapitol 5.Mojžíšovy vidíme, jaké důležité místo v životě lidu zaujímá to místo, které Bůh vyvolil. Nemůže tomu ani být jinak. Na život Božího lidu musí působit skutečnost, že Bůh bydlí uprostřed nich. Ve 14. a 15.kapitole nalézáme jedení desátků a prvotin. V 16.kapitole zabíjení oběti Fáze, slavnost týdnů a slavnost stánků. V 17.kapitole je pojednáno o vyřizování obtížných otázek při sporech a v 18.kapitole je dáno místo službě levitů. Ve 26.kapitole je před Boha přinesen koš s ovocem země a v kapitole 31,11 konečně je nařízeno, aby každého sedmého léta, roku odpuštění, byl čten zákon před ušima celého Izraele.

Z 1.Královské 11,36 víme, že místem, jmenovaným v 5.Mojžíšově, byl Jeruzalém. Žalm 78,68 nám ukazuje, že Bůh vyvolil horu Sion, kterou zamiloval, aby tam byla Jeho svatyně. Dále tam vidíme (70.verš), že Bůh toto místo oznamuje ve spojení se Svým služebníkem Davidem, předobrazem Syna Davidova, který v Ev. Matouše 18 mluví o místě spojeném se Svým jménem, kde chce být uprostřed Svého lidu.

Žalm 132,5 nám ukazuje, že David už ve svém mládí hledal místo, kde Bůh chtěl bydlet. Našel je nejprve tam, kde Kálef našel své dědictví a synové Chóre proražené cesty na poušti (Žalm 84,6-dle elberfeld. překladu), totiž ve svém srdci. A jestliže my ho nenalezneme nejprve zde, ano, jestliže u víře a v plné závislosti nepřijmeme Boží výrok o tomto místě a naše srdce tím tedy nebude znát to místo, nenalezneme je nikdy. Ale David se teprve skrze pokořující zkušenost naučil znát horu Sion jako místo, které Bůh vyvolil. V 1.Paralipomenon 21 a 22 nalézáme, že nejprve musel přijít Boží soud na jeho pýchu a teprve potom, když zaplatil plnou cenu, zjevil mu Bůh místo pro dům Páně. Vždy to vyžaduje jistou oběť, když máme opustit přirozené věci a jednat jen podle Božích myšlenek.

Žel, že Izrael též neuposlechl ani těchto ustanovení Páně. Jakmile zemřeli přímí svědkové velkých Božích činů, lid se rychle odvrátil a sloužil modlům (Soudců 2,7-13). A Ozeáš (4,13) si stěžuje, že oběťují na vrších hor a na pahrbcích kadí, pod dubím a topolím a jilmovím; činili zrovna to, co Bůh v 5.Mojžíšově 12 výslovně zakázal. A dokonce tak bohobojný muž jako Šalomoun kádil na výsostech, až mu Bůh dal obzvláštní moudrost (1.Královská 3). A téměř nad všemi králi, ať už byli v ostatním jakkoli bohobojní, musí Bůh takto naříkat. Jako vždy, tak i v tomto zkazil člověk vše, co mu Bůh svěřil.

PO BABYLONSKÉM ZAJETÍ.

V Ezdráši a Nehemiáši vidíme nový časový úsek dějin Izraele. Jako následek nevěrnosti lidu, o jejímž rozsahu nám podává hrozný obraz Ezechiel 8, opustila sláva Boha Izraelského Jeruzalém. Jeruzalém bylo „*to místo, které vyvolil Hospodin, aby tam přebývalo jméno jeho*“. V něm byl „*trůn Hospodinův*“ (1.Paralipomenon 29,23). Pak je Jeruzalém Bohem nazván ženou vzpurnou a nevěstkou (Ezechiel

16,32 a 35). Deset pokolení bylo Salmanasarem odvedeno do zajetí do Assyrie a o 134 let později bylo Nabuchodonozorem zničeno království Judské, přičemž byli obyvatelé Judska zavedeni do zajetí, většinou do Babylonu.

Ale Bůh myslel v milosti na věrný ostatek a pohnul srdce Cyra, krále Perského, aby dovolil Židům po 70 letech zajetí navrátit se do Jeruzaléma, jak to 150 až 200 let předtím prorokoval Izaiáš (45.kapitola). Jenom malý díl z Judy a z Benjamína využil této příležitosti. Podle Ezdráš 2,64 jich bylo asi 42.000, kteří se navrátili se Zorobábelem. Když pomyslíme na to, že byly časy, kdy Juda a Izrael měli dohromady vojsko čítající 1.200.000 mužů (2.Paralipomenon 13,3), vidíme, jak nepatrná byla ta navráťivší se část. Většina už neměla vůbec touhu po zemi darované Bohem a po Jeruzalému, kde stával chrám. Jiným (jako Danielovi) bylo kvůli jejich postavení anebo možná stáří nemožné jít s nimi.

Ale Bůh byl s tím malým ostatkem. Povzbuzoval je a posiloval, byl jim záštitou před nepřáteli a rozklenul nad nimi Svou pomoc a přízeň. Ne že by je znovu postavil do téhož postavení, které Izrael zaujímal předtím. Bůh nepřehlíží žádnou nevěrnost a nezpůsobuje obnovení stavu, o nějž se člověk svým hříchem a nevěrou připravil. Bůh nenapravil Adama v ráji Eden. Ale dokonce ani křesťané, kterým je započtena cena díla Kristova - díla, kterým je Bůh daleko více oslaven, než Jej mohl Adam a jeho potomci zneuctít; ani ti už nebudou postaveni do ráje Eden, ačkoli jejich místo je mnohem slavnější a vyšší.

Tento ostatek musí postrádat viditelnou přítomnost Páně. Trůn Hospodinův už není v Jeruzalémě. Zorobábel, kníže z královského rodu Davidova, nenastupuje už na trůn Davidův, nýbrž je pouze zemským správcem mocného perského světovládce. Bůh Svou slávu z Jeruzaléma vzdálil a dal přímou vládu nad světem národům (Jozue 3,11; 1.Paralipomenon 29,23; Daniel 2,38; Izaiáš 41,1). Bůh uznává vládcovská práva pohanských světových říší. Časové údaje proroků Aggea a Zachariáše jsou psány podle počtu let vlády pohanských králů. A Bůh nepůsobí ve prospěch Svého lidu tím, že by zničil jejich ovladatele, nýbrž tím, že v srdcích těchto králů způsobuje dobré smýšlení vůči Židům.

Kdyby byl ostatek mluvil tak, jak to dnes tak mnozí činí, pak by se byli nikdy nenavrátili do Judska. Uplynulo víc než 1.000 let od té doby, co Mojžíš oznámil „*ustanovení a soudy*“, kterými Bůh předepsal místo pro službu Bohu všem dvanácti pokolením a kde byly přesně uvedeny práce kněží. 500 let uplynulo od doby, kdy Šalomoun vystavěl slavný chrám a zřídil v něm vše podle Božích myšlenek tak, jak je Bůh ukázal Davidovi. Nikdy neměla nevěra tolik důvodů, aby se stavěla proti přesnému následování Písma. Cožpak muselo být nyní po 1.000 letech, když poměry byly docela jiné, přesto ještě jednáno podle toho, co Bůh předepsal v Mojžíšových Knihách?

Sám Bůh přece opustil Jeruzalém a dopustil, že město i chrám byly spáleny ohněm! Požehnal těm Židům, kteří bydleli v Babyloně a v jiných zemích. Pomysleme jen na Daniele a jeho přátele, na Ester a Mardochea. Cožpak to nebyl důkaz, že ti, kdo zůstali v Babyloně, byli na správné cestě? A nyní měli odejít zpět do pouště Palestinské, která byla větším dílem obydlena nepřáteli? Do Jeruzaléma, kde už nestál ani jeden obyvatelný dům, ani oltář, na němž by mohli obětovat, ani chrám, kde by sloužili, a kde nebyla zeď k ochraně proti nepříteli a k odražení zla. Bylo zcela nemožné obnovit dřívější stav.

Což si nemuseli vzít poučení z dějin? Celá staletí sloužila Bohu v Jeruzalémě v podstatě jen dvě pokolení. V posledních 70 letech se vše změnilo a z Božího dopuštění vznikl zcela nový stav. A nyní šel jen malý počet z Judy a Benjamina s málo kněžími a levity nazpět. Měla to vědět jenom tato malá skupina? Cožpak oněch více než 90%, kteří se nevrátili a mezi nimiž byly přece i takové osoby jako Daniel, jednalo převráceně?

Jistěže takto mluvili mnozí. Jinak nelze vysvětlit sdělení Písma, že jen 42.000 mužů se navrátilo - sotva 5 procent z celkového počtu.

Ale víra se neřídí úvahami, ať už se zdají být jakkoli rozumné a správné. Nehledí na okolnosti. Neposuzuje správnost nastoupené cesty podle vnějších následků. Nebere v úvahu počet lidí, kteří se s ní činí zajedno. Nenechává posuzovat Boží předpisy dějinami, nýbrž sama posuzuje dějiny podle poslušnosti vůči Božím příkázáním. Ptá se jenom, co říká Boží slovo, a s jinými věcmi nepočítá.

V Božím slově bylo řečeno, že Palestina je země zaslíbení a Jeruzalém je to místo, které **Bůh vyvolil, aby tu přebývalo Jeho jméno**; aby tam byl Jeho dům, kde se k Němu mohl Jeho lid blížit. Tak šel věřící ostatek do Jeruzaléma hned, jak uslyšel Boží poselství. Zajiště byla na cestě velká nebezpečí. Nepřátelství národů, které bydlely okolo Jeruzaléma, bylo značné. Ale ony nejsou vůbec jmenovány. A jakou horlivost vyvinuli ti, kteří se navrátili, když tam přišli.

Nejprve bylo ověřováno, zda všichni mohou prokázat svůj původ jako Izraelité, případně jako kněží. V normálních časech toho nebylo třeba. Tenkrát bylo známo, kdo je Izraelita, kněz nebo cizinec. Tu nemuselo být prováděno žádné vyšetřování původu. Ale v dobách zmatku a úpadku je toto nutné. V Babyloně se mohl lehce vloudit nějaký cizinec. A skrze své rozptýlení mezi národy a dokonce, žel, pro smíšení s nimi, stejně jako tím, že v zemi bydleli cizinci, bylo možné, že se některý cizinec vydával za Izraelitu a že některý kněz nebyl nesmíšeného původu. Pouhé vyznání takové osoby nestačilo. V dobách úpadku musí každá osoba, jež si činí nárok na nějaký titul, prokázat oprávnění k tomu. Ne že by byl Zorobábel popíral jejich nároky. To přenechal Bohu. „*Zná Pán ty, kteří jsou jeho*“ (2.Timoteovi 2,19). Ale rozhodnout mohl jen na základě řádných důkazů. Když měl později stanout nejvyšší kněz s urim a thumbim, pak mělo být o jejich nárocích rozhodnuto s konečnou platností podle známosti vševědoucího Boha (Ezdráš 2,63).

Ale jakmile bylo jisté, kdo patří k Božímu lidu a kdo může vykonávat kněžskou službu, bylo první věcí shromáždit se ke konání služby Bohu. Nebylo pochybnosti o tom, kde se musí shromažďovat. Shromáždili se jako jeden muž do Jeruzaléma (Ezdráš 3,1). Nebyly různé názory o tom, co je třeba dělat. Vyučování Božím slovem má nesmírnou cenu, a u Nehemiáše 8,13 vidíme, jak důležitého místa se mu u toho ostatku dostává. Ale to první, co činí vykoupený a Bohem napravený lid, je: obětovat Bohu, velebit Ho a sloužit Mu.

Nebylo také u lidu nejmenší pochybnosti o tom, kde se ta služba Bohu má vykonávat. Bylo jenom **jedno místo, které Hospodin vyvolil, aby tu přebývalo Jeho jméno**, a to byl Jeruzalém. Byl jenom jeden oltář, na němž mohlo být obětováno podle Boží vůle, oltář na humně Ornana, v předsíni Božího domu, chrámu.

Samozřejmě chrám už nestál, ale trosky tu ještě byly. Oltář tu už nebyl, ale bylo tu místo, kde oltář stával. Zřídili oltář na jeho místě. A tento oltář stojící na starém místě je Malachiášem (1,7 a 1,12) nazván „*stolem Páně*“. A tam, na oltáři Páně, v předsíni zbořenin chrámu obětovali zápalné oběti, „*jak psáno jest v zákoně Mojžišově, může Božího*“. Tam slavili svátek stánků „*jak psáno jest*“ a přinášeli „*podle přikázání*“ zápalné oběti předepsané pro tuto slavnost. Mělo být něco jiného, co by více naklonilo jejich srdce, aby jednali jen podle Božího Slova, než služba Bohu na tom místě, kde přebývá jméno Páně, v Jeho domě?

A když v tom všem byli poslušni, dává jim Bůh více světla a větší ochotnost. Nemohou se už víc dívat na zříceniny chrámu, aby se necítili nuceni stavět. Chrám byl ovšem zpustošen a nebylo možné obnovit ho v jeho staré slávě. Ti, kdo viděli první dům, plakali, když byly kladeny základy druhého.

Měli zapomenout na to, že už tu není truhla smlouvy s deskami zákona a se džbánem manny? Že tu není ani slitovnice, na kterou nejvyšší kněz rok co rok při velikém dni smíření musel kropit krví? Že už tu nebyli ani cherubové, mezi nimiž přebývala sláva Hospodinoва? Že už tu nebylo urim a thumim? A v tak malém počtu a chudobě jistě nemohli stavět chrám v slavné nádheře, v jaké ho postavil Šalomoun.

Ale, ať bylo jejich úsilí jakkoli slabé a jejich stavění v lidských očích ubohé a lišící se od prvního chrámu, v Božích očích bylo slavné. On viděl city srdcí. Viděl v jejich srdcích **poslušnost k Svému Slovu** a to Mu bylo vzácné. Proto je povzbuzuje poukázáním, že v Jeho očích je tento chrám stejný, jako ten, který postavil Šalomoun, a že poslední sláva tohoto domu má být větší než první. Chrám Šalomounův, chrám Zorobábelův, chrám Herodův a chrám v tisíciletém království (Ezechiel 40-43) jsou v Jeho očích totéž. Je jenom jeden Boží dům (Aggeus 2,10).

Ne že by ostatek sám o sobě byl lepší než byli jejich bratři, kteří zůstali v Babyloně. Náleželi k témuž lidu, který zasluhoval Boží hněv. U Ezdráše a Nehemiáše čteme o tak mnohé slabosti a tak mnohém hříchu, že se můžeme jen divit, že je Bůh v soudu nezničil. Bůh musí skrze proroka Aggea žalovat, že oni bydlí v domech obkláda-

ných dřevem a nemyslí na stavbu chrámu. V neméně než čtyřech kapitolách shledáváme, že se na odpor Božímu slovu smísili s národy (Ezdráš 9-10; Nehemiáš 9,2; 13,3 a 23), ba dokonce že nejvyšší kněz Eliásib jim k tomu dal zarmucující zlý příklad. Vidíme že vznešení utlačovali chudé a dokonce je prodávali za otroky. Možná že v řadě praktických věcí bylo jejich chování horší než mnohých v Babyloně, - pomysleme jen na Mardochea; Bůh ale přesto vidí jenom je jako zástupce Svého lidu. Jejich dějiny dává zapsat a vzbuzuje krále, aby jim pomohli. Jim posílá Své proroky a dává jim Svá zaslíbení. O těch ostatních se mluví jen potud, pokud jejich věci souvisí s ostatkem, jako např. v knize Ester, kde jde o odvrácení záhuby celého národa a tím také ostatku. U nich nalézá Bůh přes všechnu slabost a nedostatky zásadu poslušnosti. Ptají se, ačkoli to často zapomínají, na Boží úsudky, jak mají jednat a jak by mohli Bohu podle Jeho myšlenek sloužit. To byla zásada, dle níž jednali. A tím se dostali na to jedno místo shromažďování se podle Jeho myšlenek, na místo, **které Pán vyvolil, aby tu přebývalo jméno Jeho.** Pro všechny časy zůstává v platnosti výrok Písma: *„poslouchati jest lépe nežli obětovati, a ku poslušenství státi, nežli tuk skopců přinášeti“* (1.Samuelova 15,22).

SHROMAŽDOVÁNÍ KE JMÉNU JEŽÍŠOVU.

Jak může zjistit každý pozorný čtenář, je Pán Ježíš představen v Evangeliu Matoušově jako král, který přichází ke Svému Izraelskému lidu, aby zřídil Své království. V rodokmenu je položen důraz na původ od Davida krále a ve 2.kapitole Ev. Matouše nalézáme počtu, již králi přinášejí mudrcové z východu.

Království je zde nazýváno královstvím nebes (dle původního textu), poněvadž ačkoli je na zemi, má být řízeno podle nebeských zásad.

V Ev. Matouše 4,17-25 máme mocné kázání Páně. Když Ho potom pro Jeho divy následují velké zástupy, podává Pán v kázání na hoře (5.-7.kapitola) základní zákon, zásady království, nebo lépe řečeno ukazuje způsob těch, kdo ho mají být účastni. Tyto zásady však byly v protikladu k pyšným myšlenkám Židů a v Ev. Matouše 8-12 nalézáme Jeho zavržení národem. Pak máme v Ev. Matouše 13 nový charakter království, totiž království, jehož král je nepřítomen, kde je

naset koukol mezi pšenici a mouka prokvašena kvasem (srovnej s 1. Korintským 5,6-8), což ale neplatí jen na Židy: pole je svět. V Ev. Matouše 16 máme potom to nové, co má přijít: Církev, která má být stavěna Kristem.

Toto je důležitý bod. Petr vyznává Pána nejen jako Syna Božího, nýbrž jako Syna Boha živého, od Něhož a v Němž je život a moc, jež udílí život. Kristus, který při Svém vzkříšení přemohl brány smrti a tím mocně prokázal, že je Synem Božím (Římanům 1,4), vzdělává Církev Boha živého (1.Timoteovi 3,15), a sice na Sobě samém jako Synu Boha živého. Tím je uveden zcela nový stav věcí. Ne že by Izrael byl s konečnou platností zavržen. Ev. Matouše 17 nám ukazuje, že Syn člověka jednou zřídí Svě království v slávě. Ale předtím zaujala Církev místo Izraele jako svědectví Boží na zemi.

V Ev. Matouše v 18.kapitole je toto téma rozvinuto přesněji. Rozhodování v otázkách kázně nenáleží už židovské škole - synagoze (Ev. Jana 9,22 a 34), nýbrž Církvi. Autorita Církve spočívá na skutečnosti, že tato je shromažďována ke jménu Pána Ježíše a že On sám jest uprostřed. Je tu jasně vidět, že Pán zde mluví o době po Svém nanebevstoupení. Dokud Pán byl na zemi, rozhodoval o všech otázkách. V Ev. Matouše 16 jsme také viděli, že Církev ještě neexistovala, nýbrž měla být teprve vzdělána. 1.Korintským 12,13 a jiná místa nás učí, že Pán započal utvářet Církev o letnicích (Skutky 2).

Ev. Matouše 18,20 je jediné místo v Novém zákoně, kde Pán zaslubuje, že bude uprostřed Svého lidu. On sice vícekrát zaslíbil, že bude s každým věřícím. Ale to je něco naprosto jiného. Zde chce být v jejich středu jako jeden z nich, jak to prorocky řekl v Žalmu 22,23: „....*uprostřed shromáždění chváliti Tě budu*“. Proto je zde také Jeho podmínka, **kdy** bude přítomen. Je tu řečeno, že napřed oni **musí být shromážděni k Jeho jménu**. Zaslubuje Svým učedníkům, kteří se shromažďují jakožto Církev, že chce být v jejich středu, budou-li shromážděni k Jeho jménu.

Poněvadž tohoto textu bývá často chybně používáno, bude snad dobré, když zdůrazníme správnost toho, co bylo řečeno výše. Musíme přitom mít na zřeteli, že správný význam kteréhokoli textu můžeme pochopit jenom tehdy, čteme-li ho ve spojení s místem Písma kde se vyskytuje. Text vyňatý ze souvislosti nedokazuje nic. To bych

potom mohl „dokázat“ vše, co bych chtěl, a žel, často i to se děje.

Pán dává v celé 18.kapitole Ev. Matouše pokyny, že máme jednat v duchu pokory a milosti. Od 15.verše užívá toto pro případ, že některý bratr proti mně zhřeší. Co musím ale dělat, když mé jednání v milosti nemá úspěch? Je jedno místo dovolání, na něž se mohu obrátit. Církev, kterou Pán Ježíš vzdělal sám na Sobě, je oprávněna rozhodovat ve všech otázkách mezi bratřími. Jestliže na zemi učiní nějaké rozhodnutí, sváže nebo rozváže, tu to bude nebem uznáno. A jestliže na zemi jedná v závislosti a v milosti, dá jí Otec v nebesích, zač bude prosit. A aby bylo učedníkům jasné a srozumitelné, na čem spočívá ten příslib, dodává k tomu Pán: „***Neboť kdekoli shromáždí se dva neb tři ke jménu mému; tu jsem já uprostřed nich.***“ Když je Církev shromážděna v Ježíšově jménu, tu je On v jejím středu a její rozhodnutí jsou provázena Jeho autoritou (viz 1.Korinským 5,4-5). Když se smluví dva nebo více věřících bydlících na různých místech, že se v určitém smluveném čase budou za určitým účelem modlit, tu na to nemůže být vztažen 19.verš Ev. Matouše 18. Jistěže Bůh, jenž slyší modlitbu každého věřícího, bude i je slyšet. Ale s tím veršem to nemá nic společného. A když se sejdou dva nebo více věřících za nějakým duchovním účelem, ať je to k službě Bohu, k zvěstování Slova, k modlitbě nebo ke shromáždění kteréhokoli jiného rázu, tu to ještě **není** shromáždění, kde Ježíš **je** uprostřed. K tomu, aby Církev byla shromážděna ke jménu Ježíšovu, je třeba mnohem více. Jenom pro to dává Pán zaslíbení, že chce být v jejich středu. Nalézáme zde pro toto dvě podmínky:

a) Aby se shromáždila Církev. V Ev. Matouše 18,17 není psáno: „nějaké církvi“, nýbrž „*Církvi*“.

Také 16.kapitola mluví o té jedné skutečné Církvi. Jest jenom jedna Církev, Církev (aneb Shromáždění) Boha živého (1.Timoteovi 3,15). A já vidím ve věřících, kteří bydlí na některém místě, že jsou vyjádřením té jedné Církve, ano, ti jsou pro mne Církví. Proto píše apoštol Pavel: „*Církvi Tessalonických*“, „*Církvi Boží, která je v Korintu*“ atd.

Písmo nezná žádné dvě nebo více Církví. Je jenom jedno tělo Kristovo. Proto je naprostým předpokladem pro přítomnost Páně uprostřed dvou nebo tří, aby se shromažďovali na základě oné jedné

Církve. Možná, že nepřijdou všichni, kdo k Církvi patří. Někteří mohou být nemocní nebo slabí, anebo je jim z jiných důvodů zabráněno přijít. Mnozí mohou zůstat mimo, aby se shromažďovali na jiném základě než na základě té jedné Církve. Tento základ se jim zdá příliš všeobecný, a kladou vedle příslušnosti k té jedné Církvi ještě jiné podmínky. Ale ti dva neb tři jsou shromážděni na místě, kam patří všichni věřící, a i když je jejich srdce zarmoucené tím, „že jich je málo“, přesto jejich oko víry je vidí všechny společně co údy toho jednoho těla Kristova. Jsou shromážděni jako Církev.

b) Druhou podmínkou je, aby byli shromážděni ke jménu Pána Ježíše. Jeho jméno musí být tím jediným středem, tím jediným, čím se vyznačují. K tomuto jménu jsou shromážděni. On sám je Pánem domu. Ale to znamená, že všechno je řízeno skrze jméno Ježíše, že **nikoli oni** shromáždění určují, jaký má být průběh shromáždění, jaká shromáždění se mají konat, jak má být vykonávána služba, zkrátka jak má být řízeno vše, co souvisí se shromažďováním. Pán Ježíš má **vše** řídit, a oni dva neb tři, kteří jsou **v Jeho jménu shromážděni**, nemají dělat nic víc než se ptát: „*Pane, co chceš, abych činil?*“

Mají pečlivě zkoumat Jeho Slovo a snažit se uvádět je v praxi, a bez vlastních myšlenek a kritiky uskutečňovat Jeho „*ustanovení a soudy*“ (5.Mojžíšova 12).

Jestliže věřící jsou takto shromážděni, byť byli třeba jen dva nebo tři, pak **jsou** shromážděni ke jménu Pána Ježíše a On **je** uprostřed nich. Jak požehnané je to místo a jaká výsada, být takto hosty Pána Ježíše! Ale také jaká zodpovědnost pro každého věřícího, co činí, zda zaujímá toto místo u Pána Ježíše, anebo nějaké jiné místo, jež si vyhledal sám, ale kde Pán Ježíš uprostřed Svého lidu není!

Nepřipomíná nám Ev. Matouše 18,20 přímo to místo, které Pán vyvolil, aby tam přebývalo Jeho jméno? Také v 5.Mojžíšově 12 nalézáme jako místo shromažďování „*jméno*“. Syn Boha živého, který činí z mrtvých hříšníků Petry (= kameny) a z nich buduje Svou Církev (Ev. Matouše 16,18; 1.Petra 2,4-5), chce, aby se Jeho Církev shromažďovala v (nebo lépe „*k*“) Jeho Jménu a spojuje s tím **Svou** přítomnost. Také zde máme opět ono **jedno** místo shromažďování pro všechny, kteří patří Pánu Ježíši.

VELEBENÍ V DUCHU A V PRAVDĚ.

Srovnání Ev. Matouše 18,20 s 5.Mojžíšovou 12 může vzbudit otázku, zda v obou případech je míněno totéž místo. V 5.Mojžíšově je jmenováno zeměpisně určité místo, totiž Jeruzalém. Je tomu v Ev. Matouše 18,20 také tak? Odpověď nám podává Ev. Jana 4,20-26.

Skrze Slovo, kterým jí Pán Ježíš zjevil její mravní stav, uviděla samařská žena, že On je prorok. Ptá se Ho proto na Jeho úsudek v té velké sporné otázce mezi Židy a Samaritány: je hora Sion nebo Garizim oním místem, kde se mají klanět Bohu? Samozřejmě, že Pán zodpovídá tu otázku podle Božího Slova: „*Jeruzalém je to místo*“. Ale navázáním na starozákonní službu Bohu potom ukazuje, že Jeho příchodem na zem bude vše změněno. Poněvadž Ho Izrael zavrhl a tím se připravil o okamžité vyplnění zaslíbených pozemských požehnání, rozšiřuje Pán Svě pracovní pole na celý svět (Ev. Matouše 13,38) a shromažďuje odtud Svou Církev (Ev. Matouše 16,18). Ona nemá pozemská, nýbrž duchovní požehnání, ano, ona sama je nebeským a duchovním tělem, poněvadž je založena na Ježíšovi, který na zemi zemřel, ale potom byl vzkříšen a oslaven, zatím co Bůh, Duch Svatý, v ní bydlí (1.Korinským 3,16). Věřící, kteří patří k Církvi, neznají už Boha jen jako Pána (Hospodina), ale znají Ho jako Boha a Otce Pána našeho Ježíše Krista, který se stal také jejich Bohem a Otcem; mají Ducha synovství, skrze nějž volají: Abba, Otče! (Efezským 1,17; 3,14; Ev. Jana 20,17; Římanům 8,15).

Tím také jejich velebení ponese zcela jiný ráz. Budou se klanět Otci „*v Duchu a v pravdě*“.

„*V Duchu*“ poukazuje na vnější rozdíl tohoto klanění. Už ne nějakým pozemským způsobem, který je přizpůsoben pozemským myšlenkám člověka na zemi: nějaké zeměpisně určené místo; chrám vystavěný z nejdražších materiálů, jaké lze nalézt na zemi; oběti z toho, co dává země; služba, v níž člověk může dát to nejlepší a nejvyšší, co má, za doprovodu nádherné hudby a v drahém oděvu - zkrátka služba, v níž se člověk blíží k Bohu, jako kdyby také Jeho myšlenky byly pozemské.

Dále mají praví velebitelé Boží přistupovat s plným vědomím toho, kdo a co jest Bůh. Bůh je Duch, a nový život, jež pravý velebitel

obdržel při svém znovuzrození (Ev. Jana 3,5-8), je schopen blížít se k Bohu v souhlasu s tím - ne už pomocí nějakých viditelných věcí, které jsou nanejvýše obrazem věcí nebeských (Židům 9,23), nýbrž duchovním způsobem.

„**V pravdě**“ znamená v souhlasu s tím, co Bůh jim o Sobě zjevil. Tedy už ne podle poměru, v němž byl Izraelita k Hospodinu, svému Bohu smlouvy: „*k hmotné hoře a k hořícímu ohni a k vichru, a k mrákotě a k bouři, a k zvuku trouby a k hlasu slov, kterýž kdož slyšeli, prosili, aby k nim nebylo více mluveno*“ atd. (Židům 12,18-21), nýbrž v poměru dítěte k svému Otcí. „*Takových Otec hledá*“ (Ev. Jana 4,23; Římanům 8,15; 1.Ep. Jana 3,1).

Tato změna je také vyzdvihnuta v Židům 13,10-16. Celá Epištola pojednává o rozdílu a spojení mezi zákonem a s ním spojenou bohoslužbou, a osobou Pána Ježíše jako obsahem a středem křesťanské bohoslužby. A výsledkem je, že v každé kapitole mizí ono staré, které je nejvýše zemským předobrazem nebeského Pána a Jeho služby, a zůstává sám Pán Ježíš: „*Ježíš Kristus včera i dnes tentýž jest, i na věky*“ (Židům 13,8).

Z toho je v Židům 13,10 vyvozen důsledek: Ti, kdo slouží stánku - službou, při níž nebyl zjeven přístup k Bohu (Židům 9,8), neměli právo jít z křesťanského oltáře. Z něho mohou jít jen ti, kdo „*mají plnou svobodu k vjíití do svatyně skrze krev Ježíšovu*“ (Židům 10,19).

Kdo chce být u Pána Ježíše, a Duch Svatý toto předpokládá u každého věřícího jako samozřejmost, musí být buď v nebi (Židům 9,12), anebo musí vyjít ven ze stanů, to jest ven ze systému pozemské bohoslužby. Židům 13,12 nenechává žádnou pochybnost o tom, že pro věřící Židy, jimž byl ten Dopis adresován, tím stanem (táborem) byl Jeruzalém, to město, jež bylo za staré smlouvy místem, „*kteří Pán vyvolil, aby zde přebývalo jeho jméno*“. Pán Ježíš je nyní středem, kolem něž se mají shromažďovat všichni, kdo jsou Jeho, oddělení jsouce od jakékoli služby, vykonávané ve starozákonním duchu.

V Židům 13,10 naráží Duch Svatý na účast na obětech, které, pokud to byly oběti za hřích a obět' suchá, mohly být jedeny pouze kněžími, případně i jejich rodinami, ale pokud to byly oběti díky, tu smě-

ly být jedeny každým Izraelitou, jenž byl čist (3.Mojžíšova 6,9 až 7,38). Část této oběti díky byla určena Bohu a je nazývána „*pokrmem (nebo chlebem) Hospodinovým*“ (3.Mojžíšova 3,11). Zbytek byl pro obětujícího a pro obětujícího kněze, ano, pro každého Izraelitu jenž byl čist. Také oltář, na němž ta oběť byla přinášena, je nazván „*stolem Páně*“ (Malachiáš 1,7-14).

Také křesťanský oltář je nazván „*stolem Páně*“ (1.Korinským 10,21). To není náhoda. Není žádného předobrazu ve Starém zákoně, který by více odpovídal večeři Páně, jak je představena v 1.Korinským 10, než oběť děkovná a s tím spojená oběť celozápalná (2.Mojžíšova 29,19-33; 3.Mojžíšova 8,31).

V 1.Korinským 11 je večeře Páně viděna ve svém prvním významu, který o ní Pán zjevil, totiž co jednoduché jedení na památku zemřelého Spasitele: „*To čiňte na mou památku.*“ Proto je zde vše osobní a důraz je kladen na osobní zodpovědnost a osobní stav jednotlivce.

V 1.Korinským 10,16-22 je ale představena docela jiná stránka večeře Páně. Tu vidíme Krista jako zemřelého Spasitele na oltáři a obětující, jenž se Jím sytí, má v tom obecenství se všemi svými spoluvěřícími a také s Bohem. Krev je zde, ale také jenom zde, jmenována napřed, aby bylo ukázáno, že dokonané dílo smíření je jediným základem, na němž toto obecenství mohlo být uskutečněno. Ale potom je toto obecenství také postaveno zcela do popředí; vše osobní mizí.

V 16.verši vidíme, že my, když pijeme z kalicha, máme obecenství s krví Krista. Ne já sám mám takové obecenství, nýbrž „**my**“, všichni věřící. A rovněž tak je tomu i s chlebem. Všichni věřící, kteří slaví večeři Páně, mají obecenství s krví a tělem Páně, a poněvadž to obecenství mají všichni, mají též obecenství mezi sebou navzájem. V 17.verši je toto důrazně řečeno ještě jednou: „**Jeden chléb, jedno tělo mnozí jsme**“. Když tedy slavíme společně večeři Páně, vyjadřujeme tímto činem veřejně, že v obecenství s krví a tělem Páně tvoříme se všemi věřícími jeden chléb, jedno tělo Kristovo.

V následujících verších je ukázáno, že je možné spojit tuto svatou věc s nesvatými věcmi. Na příkladu židovského oltáře a pohanských

oltářů apoštol zdůrazňuje, že ti, kdo jedí z obětí, mají obecenství s oltářem, ano i s Bohem, kterému jsou oběti obětovány. A k tomu připojuje vážné napomenutí: „*Nemůžete kalicha Páně pít i kalicha démonů; nemůžete účastníci býti stolu Páně i stolu démonů! Či k hněvu popouzíme Pána? Zdaž silnější jsme jeho?*“ Jsou to vážná slova, která nás musí naplňovat svatou úctou a bázní a dávají nám poznat, jakou důležitost klade Bůh na svatost stolu Páně.

V tomto oddílu jsme viděli, že večeře Páně musí být slavena u vědomí, že jsme jedno se všemi věřícími, ano, že účastí na kalichu a chlebu veřejně vyjadřujeme, že všichni dohromady tvoříme tělo Kristovo a že toto musí být slaveno u stolu Páně, v oddělení od všeho, co s tím není v souladu. Je to jedna Církev, jež se schází u stolu Páně. Zda to není totéž jako v Ev. Matouše 18,20? Také zde se scházejí věřící v uskutečňování jednoty Církve, u stolu Páně, kde sám Pán je hostitelem a určuje, kdo tam smí zaujmout místo a jaký má být průběh věcí, kde On sám je středem a předmětem srdce shromážděných. Je jedno místo pro shromažďování Církve, a to nikoli jen k slavení večeře Páně (1.Korinským 10,16 až 22 a 11,18 a 20), nýbrž také když jde o shromáždění ke službě Slova (14,23).

SHROMAŽĎOVÁNÍ V DOBÁCH ÚPADKU A ODPADNUTÍ.

Církev, dům Boží, který je budován Pánem Ježíšem ze živých kamenů (Ev. Matouše 16,18; 1.Petra 2,4-7), je bez jakékoli vady. Což by mohla vyjít z rukou Božského Stavitele nedokonalá stavba?

Ale v 1.Korinským 3,9-17, kde je také řeč o Božím domu, nenalézáme jako stavitele Pána, nýbrž Pavla; položil základ a je to dobrý základ. Ale po něm mají stavět jiní a mají přihlídnout, jak na tom základě stavějí. Je to Boží dům, svěřený lidem, kteří ze svého díla musejí vydat počet, a jejichž dílo má být zkušeno ohněm, Božím zkušebním prostředkem. Výsledek toho stavění vidíme v křesťanstvu. Stavba je budovaná nejen ze živých kamenů, nýbrž větším dílem z mrtvé hmoty. Stavitelé se dotkli základu a zkazili ho. Jako vždy, tak i v tomto člověk chybil a pokazil to, co mu Bůh svěřil.

Už Pavel předtím varoval: „*Jeden každý přihlédní k tomu, jak na něm staví.*“ On jako moudrý stavitel položil dobrý základ: Ježíše Krista. Ale nyní mají přijít jiní, aby na tomto základě stavěli, a to je možné třím způsobem. Mohou to dělat s dobrým materiálem: zlatem, stříbrem nebo drahými kameny, t.j. s látkami, které mohou snést zkoušku ohněm. Stavitel, jenž takto staví, obdrží mzdu. Ale může se stavět také s nevhodným materiálem: se dřevem, senem, slámou: tyto věci při zkoušce shoří a to, co bylo postaveno, bude zničeno. Ten, kdo s takovými věcmi stavěl, nemá obdržet žádnou mzdu a sám má být spasen jen „*jako skrze oheň*“. Jeho služba byla bezcenná a on bude stát před Bohem s prázdnýma rukama. Mnohem horší je to ale při třetím způsobu stavění. Tam je dotčen základ. Celá stavba je zkažena, i to dobré, co už bylo postaveno. Hrozný soud od Boha má přijít na takového stavitele: „*Kdo kazí chrám Boží, toho zkaží Bůh; neboť chrám Boží svatý jest a tací jste vy!*“ (1.Korinským 3,17 - dle elberfeld. překladu).

V 1.Ep. Timoteovi vidíme Boží dům ještě v jeho první slávě, tak, jak byl stavěn Pavlem a jinými věrnými staviteli. Ačkoli hrozí nebezpečí a prorocky je oznámeno odpadnutí (1.Timoteovi 4,1), je Boží dům ještě nazýván pilířem a základem pravdy, a jsou dány pokyny, jak se v něm má věřící chovat (1.Timoteovi 3,15).

Ve 2.Ep. Timoteovi, v posledním to Listu napsaném Pavlem, jsou poměry hluboce změněny. Bůh dopustil, aby se zlo rozvinulo už tak, že musely být dány pokyny, jak se má v takovýchto poměrech jednotlivý věřící zachovat. Jsou tu už kazící stavitelé z 1.Korinským 3 (2.Timoteovi 2,16-18), křesťané pouze podle jména se už dostali dovnitř (2.Timoteovi 3,5). Všichni v Asii se od Pavla odvrátili (2.Timoteovi 1,15) a při jeho prvním výsledku jako vězně ho opustili všichni.

Ve Skutcích 2,42-47 ještě byli všichni věřící pospolu a podle kapitoly 5,13 se nikdo neodvážil k nim připojit. O každém bylo známo, zda je věřící či ne. Každý, kdo vyznal víru, byl křesťanem. Nyní tomu už tak nebylo. Jak má věřící, jenž bydlí uprostřed takového úpadku, rozeznat, kdo opravdu patří Pánu?

Boží odpověď zní: „*Zná Pán ty, kteří jsou jeho*“ (2.Timoteovi 2,19-23). Člověk je nezná. Není v stavu, aby u všech vyznavačů zjiš-

ťoval, kdo je opravdu znovuzrozen. Ale toho ani není třeba. To může přenechat Jemu, který zpytuje srdce i ledví. Jaká uklidňující a potěšující myšlenka! Jestliže já o těch, kdo se nazývají křesťané, nevím, zda se jako tací opravdu osvědčili, u Pána není žádná nejistota. On na žádného nezapomene.

Ale to neznamená, že já nyní musím jednat, jako by se nic neměnilo. **Nastal úpadek a já to ve svém chování musím vzít v úvahu.** Ačkoli mohu a musím přenechat Bohu, aby On posoudil, kdo ze všech těch vyznavačů Mu opravdu patří, mne Duch Svatý vybízí: „*Odstup od nepravosti každý, kdo vyslovuje jméno Páně*“ (19.verš dle elberfeld. překladu).

V následujících verších je řečeno, co je tím míněno. V úpadku ležící Boží dům na zemi je srovnáván s velkým domem, v němž jsou nejen nádoby zlaté a stříbrné, ale i dřevěné a hliněné. Jedny jsou ke cti, druhé k necti. Vyjít z toho domu nemohu. To bych musel odpadnout od křesťanství a stát se pohanem nebo Židem. V tom domě se ale musím očišťovat od nádob k necti, abych byl nádobou ke cti, posvěcenou, užitečnou Pánu domu, způsobitou ke každému skutku dobrému. Má tu být očistění navenek od jakékoli nečistoty, doprovázené vnitřním očišťováním: „*MLádenčích pak žádostí utíkej,*“ a potom spojení se všemi, kdo „*vzývají Pána ze srdce čistého*“.

Musíme si dobře všimnout, že tu nestojí: křesťané podle jména jsou nádoby k necti a věřící jsou nádoby ke cti! Nikoli. Mluví se o zlatých a hliněných nádobách, ale jako měřítko k posouzení, zda jsem nádobou ke cti, jest jenom řečeno: „*Jestliže by se kdo očistil od těchto*“.

Ve 2.Timoteovi 2 nejde o protiklad: věřící - nevěřící, nýbrž o protiklad: věrní služebníci - nevěrní služebníci. Viz 2.verš (věrní lidé), 3.verš (dobrý bojovník), 4-6; 11-13; 15-18 atd. V celé kapitole se mluví jen dvakrát o věřících, nebo se aspoň naznačuje, že jsou věřící. (Je přirozené, že Pavel, Timoteus a všichni, kteří milují Pána z čistého srdce, jsou věřící, ale o to zde nejde.) Jednou v 10.verši, kde se mluví o vyvolených, a jde tam jen o to, že dílo apoštola je jen k jejich užitku, ano, jako by už tím dosáhli spasení. Jsou tedy jmenováni jen příležitostně pro jeho věrnou službu. A pak v 19.verši: „*Zná Pán ty, kteří jsou jeho*“, aby bylo ukázáno, že **my** to nemůžeme po-

suzovat, zda jsou skutečně věřící, protože my je nemůžeme posoudit všechny a ani to nemusíme dělat. Pro nás platí jen jako význačný znak, že odstoupili od jakékoli nepravosti; toto je pro nás důkazem, zda někdo je věřící, neboť toto mohou jenom věřící.

Ve verších 16-18 se také neříká, že Hymeneus a Filetus anebo všichni, kteří jimi byli svedeni, byli nevěřící, nýbrž že jejich služba byla kazící a že tedy oni byli nevěrní služebníci. Ani se neříká, že víra těch druhých byla opačná, tj. že by byli opustili pravdu křesťanství. Právě tak není ve 20.-26.verši řeč o věřících nebo nevěřících, nýbrž o věrných a nevěrných vyznavačích, o nádobách ke cti a nádobách k necti.

Nejde o to, z jakého materiálu se skládá některá nádoba, nýbrž zda je ke cti. A nádoba, která není očištěna, není ke cti. Zlatá nebo stříbrná nádoba, která je zašpiněná, anebo leží v hnoji, není ke cti, když ji postavíš do domu neočištěnou. Je k necti tvého domu, a ty bys ji do své dobré světnice nepostavil. Nádoba ke cti je taková nádoba, která je očištěna. Nejde tu o to, co Duch Svatý ve ztraceném hříšníkovi působí, nýbrž jen o to, jaká je odpovědnost člověka, který se nazývá křesťan. Kdo „se očistí od těchto“, ten bude věrným služebníkem; jméno Pána bude oslaveno; on je nádobou ke cti.

Zda u nádob, které se neočistí, jde o věřící nebo nevěřící, je věc, která se mne vůbec netýká. To posuzuje Pán; neboť „*zná Pán ty, kteří jsou jeho*“. Naše víra může být přesvědčena, že mnozí mezi nimi jsou věřící, a tedy může Pánu děkovat, že jsou věřící, ale také být zarmoucená, že zůstávají ve spojení s nádobami k necti a tím také jsou nádobami k necti. Bůh je bude moci také použít k **mnohému** dobrému skutku, ale podle 21.verše jsou jen ti, kteří se očistili od nádob k necti, způsobilí ke **každému** skutku dobrému.

Je také třeba si všimnout, že nejprve je jmenováno vnější očištění a teprve potom vnitřní. My míváme sklon říkat: Budeme-li oddělení vnitřně od zla, pak už na vnějším oddělení tolik nezáleží. Bůh ale staví vnější očištění na první místo. Když o tom přemýšlíme, bude nám i správnost tohoto zřejmá. Jestliže nejsme poslušni, co se týče vnějšího očištění, jak bychom se potom mohli očistit vnitřně? A jak je těžké zůstat v nečistém prostředí vnitřně čistým, neřku-li očistit se

tam! „*Žádostí pak mládenčích utíkej!*“ Je strašné být zvenčí očištěn a vnitřně být nečistý. To je skutečná nepravdivost.

Po očištění následuje kladná stránka: „*Následuj spravedlnosti, víry, lásky, pokoje s těmi, kteříž vzývají Pána ze srdce čistého*“ (22.verš). Jsou to slavné věci, o něž máme usilovat, ovoce Ducha Svatého. Ale nemáme to dělat sami. Musíme to činit společně s těmi, kdo vzývají Pána ze srdce čistého. Kdo to jsou, tomu lze vyrozumět z toho, co bylo pověděno dříve. Jsou to nádoby ke cti, které se navenek oddělily od nádob k necti a jsou také vnitřně očištěny. Zde jsme vybízeni posuzovat. Jak může někdo bez života z Boha být „*způsobilý ke všelikému skutku dobrému*“? Právě tak je nemožné, aby nevěřící byl očištěn navenek i vnitřně. Podle toho máme posuzovat, zda někdo má život z Boha, anebo ne. Často bývá tvrzeno, že to nemůžeme vidět. Ale cožpak Bůh mohl předepsat Svým dětem něco, co by ony nemohly provést? Smíme něco takového tvrdit? Jistěže ne. Nový život v nás a rozum osvěcený Duchem Svatým mohou bezpečně rozoznat, kde je život a kde smrt, a to nejen na podkladě něčeho vyznání. V dobách úpadku to není žádný důkaz. Nárok na titul je nutno v dobách úpadku prokázat (Ezdráš 2,62). „*Ukaž ty mi víru svou ze skutků svých a já tobě ukáži víru svou ze skutků svých*“ (Jakub 2,18). Ale skrze přiznávání se ke Kristu, spjaté s praktickým životem u víře a se skutky víry, spolu se zkouškou od zkušených věřících může být jasně poznáno, zda tu je život. A i kdyby to pro slabost nebylo jasně vidět, platí: „*Zná Pán ty, kteří jsou jeho*“. My si pak nemáme osobovat konečně platný soud, zda dotyčná osoba je spasena nebo ne, ale můžeme s ní jednat jako s nádobou ke cti (Ezdráš 2,59-63).

Takto oddělení od všeho, co je nečisté, a spojení s těmi, kdo vzývají Pána ze srdce čistého, můžeme být poslušni pokynů Páně. Vyšli jsme k Němu ven ze stanů (Židům 13,13). Můžeme se vrátit k tomu, „*co bylo od počátku*“ (1.Jana 1,1; 2,7.24; 2.Jana 5-6). Můžeme se nechat shromažďovat Duchem Svatým ke Jménu Ježíšovu a tím se těšit Jeho slavné přítomnosti v našem středu, i když jsme třeba jenom dva neb tři (Ev. Matouše 18,20). Můžeme zvěstovat Jeho smrt, dokud nepřijde (1.Korinským 11,26), zachovávat Jeho Slovo a nezapírat Jeho jméno a ostříhat Slovo trpělivosti Jeho (Zjevení 3,8-11).

A Jeho slavné zaslíbení zní: *„Přijdu brzy! Drž pevně, co máš, aby žádný nevzal koruny tvé“* (Zjevení 3,11).

Také v dobách úpadku zůstává pravdou, že stále ještě je jedno místo shromažďování pro Boží děti: místo, kde se shromažďují *„s těmi, kteří vzývají Pána ze srdce čistého“* na základě jedné Církve, mimo stany, u stolu Páně, kde Pán Ježíš je uprostřed Svého lidu.

Přeloženo z německého překladu:

„Der Platz des Zusammenkommens für die Gläubigen“.